

Kyrk ýylyň lapykeçligi

Category: Kitapcy, Publisistika

написано kitapcy | 23 январа, 2025

Kyrk ýylyň lapykeçligi KYRK ÝYLYŇ LAPYKEÇLIGI

Ady – Zekaýi Ýşyn...

Elli alty ýaşynda, Eskişehiriň Narly obasynda ýaşaýar.

Başlangyç mekdebi gutarandan soň Mihalyççyk ilçesinde süleýmançylaryň ýatymlaýyn Kuran kursunda okady. Atatürküň portretini ýkrtyp, äpişgeden daşaryk zyňyp, Atatürküň heýkellerini ýykyp-ýumuryp Germaniýa gaçmagyň türgenleşigini geçdi.

1977-nji ýylda maşgalasy bilen bile Germaniýa gitdi. Mýunhende süleýmançylar bilen gaýtdan gatnaşyk açdy. Metjit gurmak, pul toplamak işleri ynanyldy.

Jemagatyň oňaýlamagy bilen Merýem hanyma öýlendi. Çagalaryna jemagatyň esaslandyryjy lideri bolan (Süleýman Tunahan) Süleýman, Hilmi, Tunahan we Hafyza atlaryny dakdy!

Iki çagasy-da süleýmançylaryň lagerinde dört ýyllap ýatymlaýyn okady.

Özi on ýedi mugallym bilen işleşdi, käbirlerine pasport almaga kömek edendigi üçin jogapkärçilige çekildi.

Jemagatyň lideri **Kemal Kaçar** we **Ahmet Denizolgun** bilen tanyşdy, olaryň hyzmatyny etdi. Bularyň **“Yörük”** azyk iýmitleri şereketinde halal-haram boýunça gözegçilik bölümünde işlände, doňuz etinden edilen sosiskalaryň musulmanlara satylýandygyny görüp, aňynda ilkinji şübheler peýda boldy!

«Men bulara garşy ömrümiň ahyryna çenli göreşmegi müwessa bildim. Men barada çykyş etme gadagançylygy çkarkan şhkiz maddadan daşgaryn dilimiň aýlanyp, güýjümiň ýetýän müddetine çenli bu jemagatyň hakyky ýüzüni halka aýan etmegi makul bildim. Hudaýa şükür, elli üç ýaşyma çenli işletmedik aklymy,

indi işletme ukybyna eýe boldum...»

2019-njy ýyl. **«Süleýmançylyk. Jemagata bagyşlanan kyrk ýylyň lapykeçligi»** (**“Süleymancılık, Cemaate Adanmış 40 Yıllık Hüsrân”**) kitabyny neşir etdirdi. Kitabyň bir ekzemplýaryny maňa-da ugratdy. Men bir gyra çekilip sözi kyrk ýylyň süleýmançysy Zekaýi Yşyna bereýin:

• **MUSULMAN GITLER**

» – Süleýmançylar dünýewi işleri aňsat ýerine ýetirmek üçin sakgal goýbermeýär. Jüpbe, şalwar ýaly eşikleri geýenoklar. Ýolbaşçylary galstuksyz dnşaryk çykamaz. Gymmatbagaly penjek-jalbarlary geýýärler...

– Köplenç gök reňkli egin-eşikleri geýýärler. Şol bir wagtyň özünde namaz okanda ýanlarynda hökman gök tahýalary bardyr...

– Doga okanlarynda elleriniň aýasyny birikdirip okaýarlar. Aýal-gyzlara haja gitmek gadagan. Ne Süleýman endi, ne-de Kemal Kaçar haja gitdi...

– Binalarynda hökman Atatürk otagy bardyr. Emma olaryň gözünde Atatürk – «Deçjal»...

– Süleýmançylar Gitleriň musulman bolandygtna ynanýar. Musulman Gitler Ikinji jahan urşunda hamana Türkiýä çozmalymyş we din-ynançsyz İnönü hökümetini agdarjakmyş. Yzyndan Türkiýede yslam döwleti guruljakmyş, başyna-da Süleýman Hilmi Tunahany oturtjakmyş...

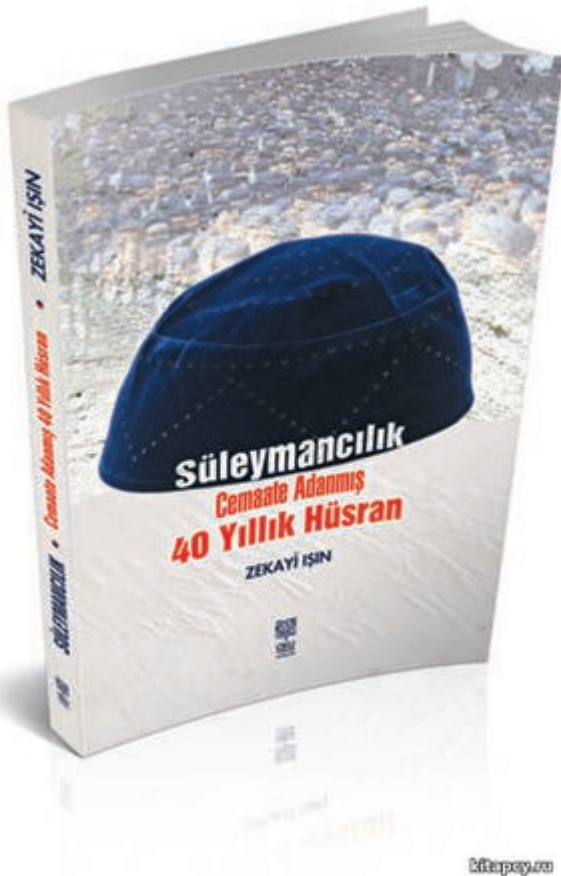
– Süleýmançylar Germaniýanyň iň uly dini jemagaty-toparydyr. Olaryň Germaniýada 300-den gowrak edara binasy bar. Nemesler süleýmançylara arka durýar. Görkezmä garaşly ýagdaýda hereket edýän şular ýaly dini toparlanmalar hemişe diýen ýaly ulanmaga amatly bolup geldi...

– Guramanyň işini ýöretmek üçin hemişe dynuwsyz pul gerek bolup durýar, şonuň üçin metjitlerde her jumga we baýram günleri pul toplanýar. Hut meniň özüm 300 müň ýewro toplapdym. Bina satyn alyp, özlerine berilmegini isleýärler. Men olara iki bina satyn alyp beripdim...

– Hemişe, hemme ýerde «syýasat bilen işimiz ýok» diýen bolýarlar. Süleýman endiniň giýewi-wekili Kemal Kaçar üç gezek üç aýry partiýadan deputatlyga saýlandy. Ogly Ahmet Arif Denizolgun hem deputatlyga saýlandy, ministr wezipesini

eýeledi!»

(Denizolgunyň şahsy durmuşyna, söwda geleşiklerine, seýisligine degişli beren maglumatlaryny şu ýerde ýazybam durjak däl we ş.m.)

• «33» SANYNYŇ SYRY

– Aýtmaklaryna görä, Allanyň Resulyndan soň (s.a.w) onuň dowam etdirijileri bolan otuz üç sany resul gelmelimiş. Otuz üç resul halkasynyň jogapkärçiligi-de Süleýman ependä berlenmiş. Bu ynanç başy ölümlü Süleýman ependini hudaýlaşdyrmakdan – oňa Allanyň sypatyny bermekden başga zat däl. Otuz üç sanyň manysy hemişe aňymy gorjalap geldi, emma hiç dpgry jogabyny tapmadym. Oňa iň makul jogap – 33-nji mertebeden masonlyk derejesiniň barlygydyr...

– Bular ýaly dini toparlanmalarda adamyň öz razylygyna seredilmeýär. Sizi gul kimin ulanýarlar. Soňky demiňize çenli özgeler size buýruk baryny berýär. A siz bolsa «bularyň bilmeýän zady ýok» diýip, her aýdan sözlerini garbap alyp, ýerine ýetirmäge jan hdýärsiňiz. Şu sözleri gulagymda hemişe ýaňlanyp dur: «Siziň başyňyzda çöp goýsak, şoňa-da ytagat

etmelisiňiz...»

– Puluňy, maşgalaňy, çagaňy, işiňi, durmuş biçüwiňi, gezelenç meýliňi mugallymyňa geňeşmäge borçlusyň...

– Prezident Erdogan barada-da her dürli ýalan-ýaşryk gep-gybatlary ýaýratdylar. Meselem, Prezidentiň harby gullukçylar tarapyndan dardan asyljakdygy barada myş-myş çykardylar. Olaryň ýaýradýan bar gep-gybatlarynyň barsy ýalan boş çykdy. Olaryň näme üçin Erdogany hyýallarynda «asaslary» gelmeginiň düýp şübäbinde bolsa, Erdoganyň süleýmançylaryň **«abileriniň»** (ýolbaşçy kadrlarynyň) telefonlaryny diňletmegidi...

– Musulman bolsamam men şu zatlary gördüm, başymdan geçirdim. Käşgä, görmedik bolsam gowy bordy diýýärin. Gynansam-da, bularyň barsyny başymdan geçirdim we bu kitaby ýazmaga mejbur boldum. Birnäçe adamlar ýaly äwmezlige salyp, owarrama urup «Hudaýdan tapsynlar!» diýibem bilerdim. Wyždanym başgalaryňam bulary bilmäge hukugynyň bardygyna ynandyrdy...»

Gynansak-da, häkimiýet kürsi gaýgysyny öňe tutup, Zekaýi Ýşyn ýaly hakyky musulmanlary tarykatlardyr jemagatlaryň penjesine taşlaýar...

Soner ÝALÇYN.

«SÖZCÜ» gazetini, 02.10.2020 ý.

Terjime eden: Guwanç MÄMILIÝEW. Publisistika